

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

Leto IV.

Ljubljana, februar 1964

Številka 2

Notranje rezerve, kot jih vidimo

Povečanje družbene proizvodnje lahko dosežemo preko vlaganj z dodatnimi faktorji, mednje pa štejemo surovine, strojno opremo in človeka. Ta način povečanja je pogojen z dolgoročno politiko investiranja.

Drug tak način je brez dodatnih faktorjev z aktiviranjem notranjih rezerv — tako skritih kot vidnih — saj marsikje te poznajo pa menijo, da bi s tem ne dosegli ugodnih rezultatov. Težko je govoriti o enem ali drugem načinu, ker vsako povečanje proizvodnje zahteva vedno tudi materialne žrtve. Vendar pa so v tem znatne razlike med prvim in drugim načinom, saj zahtevajo investicijska vlaganja pretežno denar, medtem ko z odkrivanjem notranjih rezerv ni potrebno večjih sredstev in temelji tako izboljšanje proizvodnje predvsem na temeljitim pojmovanju proizvodnega postopka, gibanja tržišča zgotovljenih izdelkov kot surovin po uvajanju znanstvenih metod v proizvodnji, kot merjenju kvalitete, iskanju boljših surovin in podobno.

Primer Tobačne tovarne nam je za zgled. Tovarna je uvedla kontrolo kvalitete. Kontrola kvalitete jim je pokazala, da morajo izboljšati organizacijo dela, kot tudi organizacijsko strukturo podjetja. S tem v zvezi se poraja vprašanje stimulacije, ki naj se prilagodi tako, da bo kar najvišje stimulirala proizvajalce, tako pri doseganju kvalitete kot kvantitete proizvodnje. S to uvedbo niso trenutno dosegli večje proizvodnje, so pa izboljšali kvaliteto proizvodov. Z boljšo proizvodnjo — kvaliteto, se poveča prodaja, s tem pa se širi trg in seveda povečuje proizvodnjo, doseže se večje izkoriščanje kapacitet.

V „Iliriji“ so temeljito proučili interni transport. Izvedli so reorganizacijo proizvodnje v tej smeri in so že prišli do zaključkov, kako in mehanizirati embalaranje loščil za čevlje in parket. V tem planskem letu bodo ta postopek tudi avtomatizirali.

Kot primer nadaljnje uporabnosti odpadkov službi Kovinska industrija z Iga. Pri proizvodnji težke embalaže so jim ostale velike količine odrezkov. Razlika med prodajno ceno odrezkov in nabavno vrednostjo materiala je znašala 30 milijonov dinarjev. Tako velika rezerva v materialu jih je privedla na to, da so pričeli s proizvodnjo na to, da so pričeli s proizvodnjo dimniških vrat. Za celotno proizvodnjo pa je problematičen interni transport in organizacija dela. Ob tem pa so tudi še težnje delovnega kolektiva.

Reševanje problemov, ki jih je gotovo kar precej, je treba reševati organizirano ne pa improvizirano. Izboljševati je treba notranjo organizacijo podjetja, to pa lahko izboljšamo le s strokovnim kadrom.

Statut naj bo odraz perspektivnega razvoja delovnih organizacij

Glede na bližajoči se rok za sprejem statuta delovnih organizacij na območju občine Vič-Rudnik, lahko zasledimo precejšnjo prizadevnost pri reševanju statutarne problematike. Kaže, da se delovne organizacije zavedajo pomembnosti sprejema svoje delovne „ustave“. V industriji so že vse gospodarske organizacije izdelale osnutke statuta, o katerih so delovni kolektivi večinoma že razpravljali. Glede na kakovost in širino razprave, sodijo k najboljšim gospodarskim organizacijam „Ilirija“, „Lesni kombinat Ljubljana“, „Utensilia“ in „Tehnograd“. Statutarne razprave usmerjajo DS po ekonomskih ali obračunskih enotah, ali pa jih vodi neposredno delovni kolektiv, ki s svojimi pripombami daje statutarnim komisijam smernice za njihovo nadaljnje delo. Najbolje je, da osnutek statuta razmnožimo v tolikih izvodih, kolikor je zaposlenih v delovni organizaciji, ker bo tako vsak posameznik seznanjen z vsebino statutarnih poglavij in določil in se lahko tehtno vključuje v razpravo. Zaželeno je, da OOKK bolj poglobljeno razpravljajo o osnutkih statuta po načelih Ustave, ki postavlja na prvo mesto delavca-proizvajalca.

V prosveti je 12 odstotkov šol razpravljalo o zgotovljenih osnutkih statuta, ostale šole pa so tik pred zaključkom osnutka. Ugotovili so, da je 75 odstotkov besedila v statutih šol enakega; določbe glede nagrajevanja, kaznovanja, sprejema delavcev na delovna mesta in izključitve, naj bi bile enake za vse šole. Na sestanku partijskega aktiva prosvetnih delavcev so se zedinili za enotno stališče o enem samem samoupravnem telesu, v katerem bi bili člani kolektiva šole ter ostali člani izven kolektiva.

V področju obrti izdelava osnutkov počasi napreduje zaradi pomanjkanja strokovnega kadra. Le 10 odstotkov gospodarskih organizacij na tem področju je že razpravljalo o osnutkih; ostale gospodarske organizacije pa imajo končane ali delno zgotovljene osnutke statuta. Vzrok zastojev v obrtnih podjetjih je čisto v integracijskih problemih, kajti drobna obrtna podjetja težje k prehodu v večja obrtna podjetja; problem integracije je še posebno pereč v gostinstvu, kjer marsikje nimajo lastnih skladov za modernizacijo. Delavska univerza je veliko pripomogla k napredku obrtnih podjetij pri izdelavi statuta s tipskimi statuti, ki so jih obrtna podjetja le še dopolnila z določbami, ki so specifične za vsako posamezno obrtno podjetje.

V kmetijstvu še vedno zasledimo vpliv dolgotrajnega reševanja vprašanja odcepitve gozdarske proizvodnje od kmetijstva. Vse delovne organizacije intenzivno pripravljajo osnutek, da bi bili njihovi statuti pravočasno sprejeti.

V inštitutih je izdelava statuta zadovoljiva. Ze deset delovnih organizacij od skupno dvanajstih, je razpravljalo o osnutku. Zanimivo je, da so osnutki visoko kakovostni in da niso zahtevali posebnih korektur, za kar gre nedvomno zasluga strokovnemu kadru v znanstvenih zavodih.

V zdravstvu so v treh delovnih organizacijah izdelali osnutke, drugod pa imajo le-te delno zgotovljene. Delo pri izdelavi statuta je ovirala združitev Zdravstvenega doma Vič in Zdravstvenega doma Rudnik.

Posveti o statutarni problematiki v „Vinocetu“, „Zičnici“, „Tovarni vijakov“ in „Elektroprojektu“ s člani Centralne komisije in komisije za industrijo, katerim so prisostvovali tudi direktorji podjetij, sekretarji OOKK in pa predsedniki Upravnega odbora in Delavskega sveta, so dali dragocene podatke o problemih, ki jih imajo vse delovne organizacije pri izdelavi statuta. Sledijo še posveti v „Utensili“, „Iliriji“ in „Silvaprojektu“, kjer so

ciziranost pravic in dolžnosti ekonomskih enot in pomanjkanje določb o pogojih formiranja in reformiranja ekonomskih enot. Tudi položaj samoupravljalca v marsikaterem osnutku ni dovolj jasen, ponekod pa zasledimo dokaj slabo obdelane osnovne principe samoupravljanja. Mnogi osnutki pomanjkljivo obravnavajo odnos med delovno organizacijo in komuno kot osnovno družbeno-politično teritorialno skupnostjo. Pojem selekcije direktorja in vodilnih kadrov moramo nujno vnesti v statut; nekatere delovne organizacije opravičujejo negotovost s čakanjem na zakonske predpise, čeprav bi se ta pojem lahko rešil s pomočjo mnenja celotnega kolektiva.

Ob Tržaški cesti bodo v kratkem izročili svojemu namenu novozgrajeni oddelek za jaki tok ljubljanske elektrotehnične fakultete

ugotovili, da je ta oblika sodelovanja zelo dobra.

Ob kritični analizi osnutkov statuta v industriji, kot tudi na ostalih področjih lahko trdimo, da je večina delovnih organizacij izdelala osnutke kot posnetek resničnih razmer, namesto da bi bil statut tudi zrcalo perspektivnega razvoja delovne organizacije. To se zlasti kaže pri obravnavanju organizacijske sheme, kjer delovne organizacije večinoma le naštevajo tiste strokovne službe, ki so obstajale do sedaj in zanemarjajo uvedbo tistih strokovnih služb, ki so nujne za nadaljnji uspešni razvoj delovne organizacije. Predvsem naj bi statut predvidel analitično službo, službo za raziskavo tržišča in kadrovsko-socialno službo.

Pri poglavju o medsebojnih delovnih razmerjih, bi se morale delovne organizacije skrbneje posvetiti določilom, ki govore o delovnem človeku, še zlasti tistim, ki obravnavajo vprašanja izobraževanja, prehrane, počitniških domov in podobno. V poglavju o samoupravljanju opažamo premajhno pre-

Ugotavljamo, da so se delovne organizacije resno lotile reševanja statutarne problematike, da bi tako popravile vse te pomanjkljivosti. Razprave o osnutkih pa pomenijo pot, po kateri bo vsak delovni človek spoznal vlogo in pomen statuta na področju poslovanja in upravljanja kot temeljnega samoupravnega akta.

Metka Skubic

Prihodnjič:

prijetno

prešenečenje

Šte že slišali?

- V naši občini še vedno ni organizirane rekreacijske dejavnosti.
- Kje imamo organizirano varstvo otrok, saj ga ne zasledimo v nobeni šoli?
- Nobena osnovna šola in delovna organizacija nima ta čas socialnega delavca!
- Ali vam je znano, da smo v Ljubljani edina občina, v kateri nimamo organiziranega socialnega centra!
- Problemi nas torej opozarjajo. Čimprej bo treba misliti na ustanovitev centra za socialno delo, ob njem pa tudi za kvalitetni strokovni kader, ki ga tako težko pogrešamo.
- Ob osnovni šoli v Trnovem, ki smo jo že pred leti izročili svojemu namenu, še vedno ni mogoče najti telovadnice. Šolo torej imamo, telovadnica pa pride na vrsto kdaj kasneje. In ker ni ta čas na voljo potrebnega denarja, bo treba bržčas pačakati nanjo še vsaj nekaj let.
- Občani v Podpeči, Preserju, pa tudi na Brezovici, le potrpite! Čemu, vendar? Za cesto gre. Ker je pa cesta okrajna, upamo, da bodo letos poravnali z denarjem, ki je na voljo, vsaj nekaj „najnevarnejših luknjic“. Kdaj pa bo cesta zares popravljena, vam danes še ne moremo reči. Potrpite, saj veste, da pride vse s časom.
- Le kdo neki bi v Staretovi ulici umaknil še tisto edino svetilko, ki tako razkošno „osvetljuje“ pot, po kateri ni težko najti zelenega cilja.
- Spomladi ne bo ničesar. Na terenu Krim-Galjevica namreč ne bo mogoče začeti z gradnjo otroškega igrišča, ker ni ustreznega denarja. In zopet — malce potrpljenja!

Imenovanja in razrešitve

- Za novega načelnika oddelka za gozdarstvo občinske skupščine so imenovali Slavka Zuleta, dosedanega vodjo komercialnega sektorja tovarne obutve „Peko“ v Trzinu.
- Občinska skupščina je na eni svojih zadnjih sej imenovala v Svet lekarne Vič — Bruna Lebna, dr. Cvetko Depljin in Elico Grčar, potrdila pa je imenovanja članov sveta — Ive Vabšek in dr. Milana Hodaliča ter Stanke Lavrin in Eli Kreft.
- Upravni odbor Zavoda za pospeševanje gostinstva in turizma sestavljajo: inž. Stefan Hočevar, Franc Nagode, Edi Stefan in Rada Lukman.
- Po sklepu obeh zborov občinske skupščine so Petra Tratarja razrešili dolžnosti šefa krajevnega urada v Horjulu, za vršilca dolžnosti šefa krajevnega urada pa so imenovali Avgusta Konana.
- Antona Gruma, dosedanega direktorja kmetijske zadruge „Mokerc“, so razrešili dosedanje dolžnosti, ker odhaja na študij, zbora pa sta potrdila tudi razrešitev Staneta Vrhovca, dosedanega direktorja kmetijskega posestva Barje.
- V svetu Zavoda za prosvetno pedagoško službo bosta našo občino zastopala dr. Sonja Kukovec in Boris Makovec, v tem organu pa bodo sodelovali še Danica Ilnikar, Ervin Rotman in Tomaž Weber.

PISMA UREDNIŠTVU

ALI BODO RES ZAPELE SEKIRE?

MARSIKJE ZAZIDALNI NAČRTI UPRAVIČENO POVZROČAJO LASTNIKOM DRUŽINSKIH HIŠIC Z VRTIČI, VROČO KRI.

V tem letu smo končno le dočakali izdelavo zazidalnih načrtov za širše področje mesta Ljubljane. V avli občinske skupščine Vič-Rudnik so razstavljeni zazidalni načrti in tudi makete posameznih področij naše občine. Na posebnih sestankih ustvarjalci načrtov tolmačijo in zagovarjajo utemeljenost potrebe po predloženem zazidalnem sistemu. Med lastniki malih družinskih hiš z lepo urejenimi sadnimi

vrtiči pa je nastal preplah, zaskrbljenost pa tudi nejevolja. Ves prosti čas, trud in sredstva, ki ga je vložil sadjar ali vrtičkar-cvetličar vse svoje življenje, mu bo sedaj odvzeto in uničeno. Veliko teh ljudi si je namenoma kupilo zemljišče zunaj mesta, samo zato, da bi imeli poleg hiše še vrtiček. Po predloženem zazidalnem načrtu — konkretno soseske 7 — pa naj bi zapele sekire in na teh vrtičkih naj se

OSNUTEK OBČINSKEGA STATUTA V JAVNI RAZPRAVI

Za uvod v širšo razpravo o osnutku našega občinskega statuta se je te dni sestal tudi občinski politični aktiv, ki so se ga udeležili med drugimi nekateri poslanci Skupščine SR Slovenije — dr. Jože Benigar, Franjo Turk, Jože Šilec, inž. Slavko Korbar, Borut Bohte in inž. Ferdo Gorjanc. V razpravi so poudarili, da bo treba razprave ob osnutku statuta naše občine prilagoditi predvsem tistim vprašanjem, ki so v tem času še toliko bolj pomembna in značilna za vse naše družbeno dogajanje. Predvsem gre pri tem za vprašanja pristojnosti krajevnih skupnosti, finansiranja Mestnega sveta, meril pri dodeljevanju sredstev skupnega dohodka iz dejavnosti občanov, odnosih med občinsko skupščino in delovnimi organizacijami ter med krajevnimi skupnostmi, o medobčinskem sodelovanju itd. Še toliko bolj pa gre za usmeritev in širšo razpravo o osnutku statuta občine, ki naj bi prek javnih tribunov s aktualnimi vprašanji našega komunalnega razvoja, družbenih služb in gospodarstva, zajele čim večji krog občanov. O javnih tribunah, ki jih pripravljamo v teh dneh, pa bomo obširneje spregovorili v prihodnji številki našega lista.

15-letnica „Mercatorja“

Prihodnji mesec bo delovni kolektiv veletrgovine „Mercator“ praznoval 15-letnico svojega obstoja. Dne 4. marca 1949 so namreč ustanovili trgovsko podjetje „Živila“, predhodnik današnje veletrgovine „Mercator“.

Podjetje je začelo s skromnimi sredstvi in je zaposlovalo le 18 delovnih moči. Danes pa združuje „Mercator“ v svojih 228 poslovalni-

cah, skladiščih in voznem parku, več kot 1500 delavcev. Prav ta čas sodi med največja trgovska podjetja živilske stroke v naši državi.

Kaj vse nam pripravlja „Mercator“ letos? Do konca maja predvidevajo dograditev samopostrežne trgovine ob Gerbičevi ulici, do konca letošnjega leta pa obetajo še otvoritev potrošniškega centra ob Tržaški cesti.

Osnutek statuta v rokah občanov

Ze nekaj tednov razdeljujejo krajevni uradi v naši občini osnutek občinskega statuta, ki je oziroma bo še prišel v zadnjo vas in hišo.

V statutarni razpravi bodo prav gotovo sodelovali vsi občani, ki jim je blizu razvoj občine v bližnji prihodnosti. Tudi razprave o statutih krajevnih skupnosti so v polnem razmahu, v teh dneh pa so se nadvse razgibanemu delu in prizadevanjem ob razpravah o osnutku občinskega statuta, statutov delovnih organizacij in krajevnih skupnosti pridružile še javne tribune z aktualnimi temami z vseh področij komunalnega razvoja, družbenih služb, najrazličnejših oblik kulturnega izživljanja občanov, še posebej pa nadaljnega gospodarskega razvoja v občini v razdobju prihodnjih sedmih let.

Slušatelj večerne politične šole v Ljubljani je predaval tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Janko Kušar.

gradijo hiše brez vrtičev in drevja. Ali naj bo to bodoča urbanistična ureditev našega predmestja res ideal lepote, na gosto grajenih tipiziranih montažnih hišic? Zakaj se mora prav ta lepota umikati brezobzirni togosti novih ustvarjalcev moderne Ljubljane. Ne vem, če je po ostalem svetu tudi tako. Mislim, da ne. Hišice obdane z vrtiči, cvetjem okoli hiše; kako je vse to bolj mikavno za oko mladega in starega. Če bi primanjkovalo zazidalnih površin v samem mestu ali ob strnjenih naseljih bi še razumeli, da je potrebno krčiti naravne lepote. Samo za čas se ozrimo okrog sebe. Ob vpadnicah v mesto in ulicah je še precej prostih zazidalnih površin. Čemu potem podirati, ko je za gradnjo še dovolj zazidalnih površin na že urejenih zemljiščih za pol stoletja ali morda še več.

Na drugi strani je treba upoštevati še nekaj. Po večini so lastniki teh hišic z vrtiči delavci. S prihranki, odtrganih od ust, si je družina zgradila najprej hišo in je delo nadaljeval sin, spet s svojo družino. Marsikje je bilo torej potrebno, delo dveh rodov. Tudi sama gradnja je bila prilagojena tako, da je lastnik svojo hišico postavil na rob parcele, samo, da je imel več prostora za svoj vrt. In naj sedaj pred hišo, na urejenem vrtu, nekde postavi hišo! In celo tam, kjer ni projektirane ne ceste ne ulice.

Vsi ti problemi terjajo nedvomno pametno in trezno rešitev. Med ljudmi povzročajo vročo kri in nejevoljo. Mislim, da bi bilo potrebno čimprej pojasniti, ali je tak zazidalni načrt v resnici nujen potreben in koristen.

Utemeljene pripombe prizadetih občanov k predloženemu načrtu bo treba vsekakor upoštevati, čimprej pa bi veljalo popraviti vsaj tisto, kar se še da urediti ob pametni presoji urbanističnih ustvarjalcev.

Zahvala

Občinska zveza prijateljev mladine Vič-Rudnik se javno zahvaljuje vsem delovnim organizacijam, ki so za novo leto obdarovale pionirske odrede in vzgojno-varstvene ustanove v občini.

Še posebej se občinska zveza prijateljev mladine zahvaljuje za kolektivne obdaritve podjetju „Tesarstvo“, vodstvu žage na Kozarjih, tovarni pletenin „Rašica“, kmetijski zadrugi Dobrova, Tobačni tovarni, Zimnici, Kmetijsko-gozdarskemu posestvu Kočevje, Elektroprojektu, kmetijski zadrugi Preserje, Gozdnemu gospodarstvu Ljubljana, Mizarski zadrugi Vič, Tekstilki, Tovarni vijakov, kmetijskim zadrugam z Iga in Velikih Lašč, Tehnogradu, Cosmosu, Mercatorju, Zavodu za avtomacijo ter vsem družbenim organizacijam in društvom.

Vsem še enkrat, prisrčna hvala!

MNENJA, KRITIKE, UGOTOVITVE

Ali smo pozabili nanje?

Drobna analiza, ki je pred nami, nam razodeva človeka. Človeka, ki je še pred poldrugim letom taval sem in tja po siromašni domačiji, na kateri ni bilo zajetnega grizljaja. Danes je med nami. In ali smo v boljšem in zajetnejšem grizljaju dali človeku vse, kar mu lahko nudimo kot človeku.

Drobna analiza spet govori. Na našem področju imamo več kot 900 sezonskih delavcev, od teh okrog 840 moških in blizu 60 žensk. Največ jih preživlja svoj prosti čas v barakah in samskih domovih, ki so jim tudi streha nad glavo. Vsak mesec je treba odšteti za „streho“ 600, ponekod pa tudi 900 dinarjev najemnine. Kjer imajo urejen obrat družbene prehrane, ni težko najti zadovoljnih obrazov. Če vsak dan odšteješ 260 din za hrano, vendar ni toliko. In če si dopoldne privoščiš še toplo malico za 55 dinarjev, se gotovo ob mesecu ne pozna v žepu. Vendar pa...

Drobna analiza spet govori. Med sedmimi gospodarskimi organizacijami v naši občini, če ob tem izvzamemo podjetja, ki imajo sicer sedež v drugih občinah, je le nekaj takih, ki zaslužijo dobro besedo. In kaj je z drugimi?

Ali bo gradbeno podjetje „Tehnograd“ enkrat za vselej pomislilo, da njihovi sezonski delavci ne morejo živeti v takšnih prostorih, kot živijo? Čemu strah žensk, ko se vračajo zvečer domov po Koleziji? Naj vam odkrijemo tudi to skrivnost. Miličnikom iz postaje LM na Viču ni nič nevsakdanjega, ko gre za prepire, pretepe, kraje, srečanja s sumljivimi ženskami in hazarderstva, ki so v barakah „Tehnograda“ v Zbašnikovi oziroma ob Koseskega ulici že vsakdanjost. In kakšne so barake, kjer prebivajo delavci? Razbite, umazane, zapemarjene. Ko je pritisnil mrz, so si privoščili še toplote od podov in vrat; in še to: v montažnih ba-

rakah pač ni vredno vsak mesec zamenjati rjuh, čeprav je treba odšteti za „streho“ kar 1000 dinarjev.

Takšna torej naj bi bila skrb za našega sezonskega delavca! Ko smo pa

povprašali še o tem in onem, smo dobili kaj lepe odgovore. Podjetju se torej ne zdi vredno, da bi vsaj kanček svojih prizadevanj posvetilo tudi sezonski delovni sili. Ali je potemtakem kaj čudnega, ko je treba večkrat poklicati na pomoč „roko pravice“. In čemu vse to, tovariši v „Tehnogradu“? Mar ne bi končno le prisluhnili glasovom v Zbašnikovi ulici? Nemara pa ne bi bilo tako odveč!

Sanitarna inšpekcija občinske skupščine je pripravila tečaje higienskega minimuma za osebje, ki je zaposleno v živilski stroki. V letošnjem letu bo sanitarna inšpekcija priredila kar šest takih tečajev. Organizator tečaja je pazil tudi na to, da je izbral kar najboljši predavateljski kader — dr. Franta Misa, dr. Korena, tovariša Sušnika in vodjo Lojzeta Knepa.

Vsestranska prizadevanja

Člani združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev občine Ljubljana-Vič-Rudnik so imeli 9. februarja, svojo letno konferenco.

V obširnem poročilu, ki ga je imel doseđanji predsednik Združenja Guido Dolenc, je

bil podan izčrpen pregled dela Združenja za preteklo leto.

Iz poročila je bilo razvidno, da si je občinski odbor skupno s trinajstimi odbori krajevnih organizacij prizadeval reševati naslednje naloge:

- čuvati ugled in čast borca narodnoosvobodilne borbe;
- sodelovati z družbenimi organizacijami in organi ljudske oblasti;
- stalno se prizadevati dvigati vojaško strokovno znanje svojih članov in jih spodbujati k nenehnemu proučevanju izkušenj narodnoosvobodilne borbe in spoznavanju najnovejših dosežkov vojne znanosti in tehnike;
- pomagati organom JLA in ljudski oblasti pri pripravah za obrambo dežele.

V živahni razpravi so delegati predvsem poudarili potrebo po individualnem študiju, pozitivno pa so ocenili uspehe testiranja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Ob zaključku letne konference so sprejeli sklepe, ki so zelo pomembni za nadaljnje delo Združenja, predvsem glede povezave z drugimi borčevskimi organizacijami v občini.

Sprejeta sta družbeni plan in proračun

Na svoji zadnji seji, dne 15. februarja, sta oba zbora občinske skupščine sprejela družbeni plan in proračun naše občine za letošnje leto. Obenem sta sprejela tudi predloge za zazidalne predloge za sosesko S—4 (Bonifacija) ter za sosesko S—6, ki obsega področje med Brdom in Rožno dolino. Obenem s tem sta zbora sprejela zazidalni predlog za sosesko S—7, ki zajema področji Brda in Vrhovec. Vsi zazidalni predlogi bodo dani v obravnavo še zborom volilcev na vseh teh področjih, ob upravičenih zahtevah in predlogih občanov pa bo o njih seveda kasneje sklepala še občinska skupščina.

ALI ŽE DA VESTE...

... v obrti v naši občini ne zaposlujemo nobenega uslužbenca z visoko ali višjo strokovno izobrazbo. O tem le toliko. Seveda pa tudi drugod ni stanje nič bolj rožnato.

... posebna anketa, ki so jo pripravili v naši občinski skupščini, je pokazala, da je od skupnega števila 2009 delavcev v gospodarskih organizacijah, ki imajo sedež na področju naše občine, zaposleno 908 sezonskih delavcev. Med njimi je bilo samo 836 delavcev vključenih v sindikalno organizacijo, v samoupravnih organih pa je sodelovalo le enajst sezonskih delavcev.

... imamo le na 12 šolah ustrezne tehnične delavnice, pet šol ima delavnice v zasilnih prostorih, na dveh šolah pa je tehnični pouk kar v razredih.

... ima šola za starše na terenu „Malči Beličeve“ že lepo tradicijo. Že več let prireja vzgojna in zdravstvena predavanja v večernih urah, vendar pa še vedno niso zadovoljni. K predavanjem bi želeli pritegniti še vse tiste starše, ki so teh predavanj najbolj potrebni; zato mislijo v letošnjem letu na organizacijo roditeljskih sestankov.

... so na terenu „Milan Česnik“ dobili dve novi ulici. Ti bosta nosili imeni dveh velikih Slovencev — pokojnega književnika Franca S. Finžgarja in znanstvenika prof. dr. inž. Milana Vidmarja.

... bodo letos najbrž že izdelali načrte za gradnjo nove šole v Velikih Laščah.

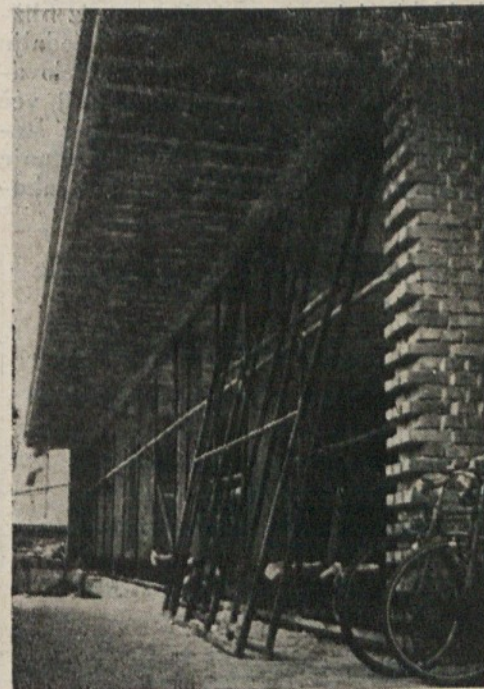
... bodo po vsej verjetnosti letos izdelali že vso urbanistično dokumentacijo za področje Polhovega Grada, Horjula, Dobrove, Iga, Velikih Lašč, Skofljice in Rakitne.

... bodo v letošnjem letu izvedli kategorizacijo 245 otrok, ki so telesno in duševno slabše razviti.

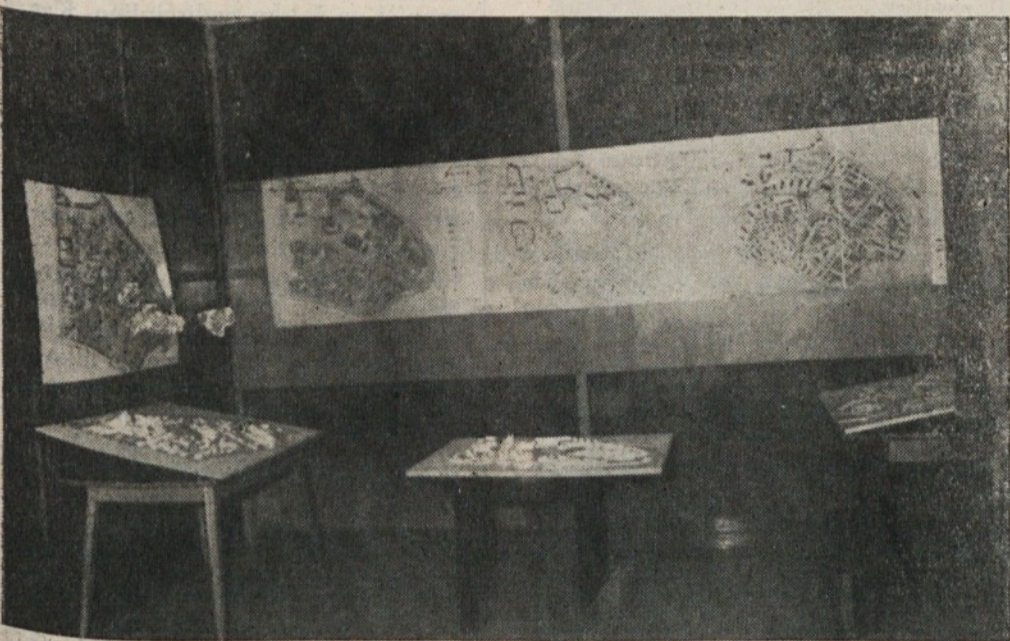
... bo Tekstilka investirala v letošnjem letu za zgraditev ogrevalnih naprav (kotlarne), trafo postaje in dograditve delovnih prostorov, 17.000.000 din.

... gradi Kovinska industrija na Igu proizvodno halo, ki bo zavzela 1000 m² površine. V teh prostorih bo urejena proizvodnja težke embalaže. Mimo proizvodne hale dograjujejo v tovarni še sanitarno-higienske prostore in obrat družbene prehrane. Vrednost investicijskih sredstev bo znašala 145 milijonov dinarjev.

Do maja nared

Do konca maja bo bržčas dograjena tudi nova samopostrežna trgovina v Gerbičevi ulici

RAZSTAVLJENA URBANISTIČNA DOKUMENTACIJA

V avli občinske skupščine so v teh dneh razstavili urbanistično dokumentacijo za področja Rožne doline, Trnovega in Barja. Zanimanje občanov za prvo letošnjo tovrstno razstavo je precejšnje, ob tem pa se nabere tudi za zvrhan koš mnenj, predlogov, kritičnih presoj in negotovanj. Oglejmo si le nekaj primerov:

Mnenje občana iz Rožne doline: „Prvotni načrti so bili boljši, vendar so jih na zborih volilcev sprejeli z nerazumevanjem. Zanima nas, kakšen odmev bo imel nov načrt in koliko let bomo hodili gledat vedno nove in nove načrte.“ — Spet mnenje iz Rožne doline: „Z načrtom se ne strinjam, ker so projektirane gradnje na obdelanih vrtovih, ki so edini rekreacijski prostor, zlasti za stanovalce hiš, ki stojijo ob cesti.“

Iz knjige v. isov in pripomb: „Rožnik in Večna pot naj ostaneta za pešce. Ko bi si projektant vsaj eno nedeljo ogledal, kako ljudje obiskujejo Rožnik po Večni poti, bi mu bilo jasno, da tod ni mogoče reševati mestnih prometnih vprašanj.“

Toliko mnenj in pripomb za zdaj. Prav gotovo se bodo še ob marsikaj spotaknili ter komentirali vsak po svoje urbanistično zamisel. Kot vse kaže, tudi zdaj nismo našli najboljše poti. Bomo morali nanjo čakati (kot doslej) s tiho željo, da bomo enkrat le zadovoljni?!

V turizmu in za turizem

Ko smo zadnjič pretresali seznam ljudi, ki naj bi jih intervjuvali za našo stalno rubriko „Srečanja“, smo se zaradi bližajoče se turistične sezone odločili za turističnega delavca Tega Malisa. Tovarjš Malis je član občinskega Sveta za

SREČANJA

turizem in gostinstvo in član UO Turističnega društva Ljubljana. Redno je zaposlen kot profesor turistične geografije na Centru za blagovni promet in gostinstvo v Ljubljani.

Obiskal sem ga v njegovem kabinetu ter ga zaprosil za razgovor. Tov. Malisa ne bom podrobneje opisoval, saj fotografija povsem jasno priča, da je nasmejan in veder človek.

— Bi hoteli, prosim, povedati za naše bralce, kaj sta Svet za turizem in gostinstvo ter Zavod za turizem napravila lani, ter kakšen program imate za letos?

— V začetku moram poudariti, da je naše turistično območje izredno zanimivo in pestro, saj obsega alpsko predgorje, barje in pa kraške planote Dinarskega gorstva.

V lanskem letu so zgradili in adaptirali precej objektov, za kar pa gre zasluga ne le Svetu za turizem in gostinstvo, pač pa tudi nekaterim odgovornim ljudem občinske uprave, ki so pravilno razumeli naše težnje in nam nesebično pomagali. Omenim naj samo tov. Edija Štefana. Mislim, da se bo z izgradnjo objektov na Krimu ter na Rakitni močno povečal prepotrebni rekreacijski center Ljubljancanov, hkrati pa bo mnogo pridobil tudi zimski turizem.

Zavod se bo v letošnjem letu resneje lotil oblikovanja propagandno-reklamne službe, v načrtu imamo tudi projektiranje in investiranje novih turističnih in gostinskih objektov ter popolnejšo ureditev sedanjih. Nudili bomo tudi strokovno pomoč obratom ter organizirali tečaje in seminarje za turistične delavce. S tem v zvezi naj omenim plodno sodelovanje s Centrom za blagovni promet in gostinstvo. Skupaj smo namreč pripravili več tečajev, ki so zajeli skoro 60 odstotkov vseh zaposlenih v gostinstvu v naši občini. Posebej velja omeniti seminar za vodilno osebje gostinskih gospodarskih organiza-

cij, kjer so si poslovođe izpopolnili znanje iz organizacije in poslovanja v gostinstvu ter iz estetske ureditve sočasnih gostinskih lokalov.

— Naše uredništvo namerava izdelati karto našega turističnega področja. Kaj sodite o tej akciji?

— Pozdravljam vsako zamisel, ki pospešuje propagando našega turističnega območja.

— In vaše „turistične“ želje?

— Želim, da bi prišlo do čimprejnjše dokončne ureditve turjaškega gradu; grajske zbirke pa naj osvetlijo našo zgodovino od turških vpadov do slavne dobe narodnoosvobodilnega boja.

Simpatičnemu profesorju, ki je naglo,

Jože Jesih

kakor da bi že prej imel pripravljene odgovore na vprašanja, osvetlil zanimive probleme iz gostinstva in turizma, se s tem še enkrat zahvaljujem za prijaznost. Omenim naj še to, da sem dobil vtis, da živi Tego Malis samo v turizmu in za turizem.

Dober odkup živine

Lani je obrat kmetijske zadruge „Mokerc“ na Škofljici dobro posloval. Pridobil si je zaupanje kmetov iz bližnjih in oddaljenih vasi, ki čedalje bolj stopajo v kooperacijsko sodelovanje. Obrat je samo lani odkupil več ko 400 glav govedu in precejšnje število mlade živine za nadaljnje pitanje v združenem pitališču. Letos pričaku-

jejo še večji odkup, saj so samo prejšnji mesec odkupili več kot sto glav živine.

V Staretovi ulici gori le ena sama cestna svetilka. Morda se bo zanjo pozanimal še Zavod za spomeniško varstvo in jo kot edini tovrstni „kulturni“ spomenik, vzal pod svoje okrilje.

Učenci iz osnovne šole na Dobrovi so se čez zimske počitnice preselili na smučarski tečaj v Polhov Gradec; manjkalo ni ne sonca ne snega vse te dni razigranosti, dokler jih ni spet poklical šolski zvonec.

Počitniški živ-žav je utihnil

Letošnja zima je bila prav v času zimskih počitnic naši mladini zelo naklonjena. Snežna odeja, ki je pokrila vse obronke in vzpetine, je omogočila najmlajšim bivanje na zraku ob smučanju in sankanju. Sonce, ki je že toplo gredo, je privabljal vsak dan vrsto navdušenih smučarjev.

Da bi omogočili svež zrak, smučanje ter sankanje tudi tistim, ki si tega ne bi mogli sami oskrbeti, je Zavod za letovanje mladine organiziral smučarski tečaj na Rakitni. Predvsem socialno in zdravstveno ogroženi otroci so tu preživeli po šest prijetnih dni počitnic. Skupno je bilo na Rakitni v smučarskem tečaju 66 pionirjev in mladincev.

Sola Vič je priredila smučarski tečaj v Rovtah nad Logatcem. Tu je en teden bivalo štirideset otrok.

Društvo prijateljev mladine Dobrova je pripravilo smučarski tečaj v Polhovem Gradcu. Vsak dan zjutraj se je 41 otrok iz Dobrove odpeljalo v Polhov Gradec, kjer so bivali in se smučali do večera in se nato spet odpeljali domov. Tako je teden dni prijetno preživelo 41 pionirjev.

Sola Brezovica je priredila smučarski tečaj na Brezovici. Vsak dan se je zbralo 48 pionirjev pod vodstvom smučarskega učitelja in vadilo šolo smučanja.

Sola Velike Lašče je pripravila smučarski tečaj za ves čas počitnic. Dvajset pionirjev je redno vadilo osnove smučanja na snegu.

V sestavek smo zajeli samo organizatorje smučarskih šol in sankarskih tečajev, nešteto pa je bilo mladincev in pionirjev, ki so sami smučali ali pa sankali. Lahko trdimo, da je

Zavod za letovanje mladine, ki je finansiral in vodil za naše najmlajše prijetno bivanje na snegu — izpolnil svoje poslanstvo in osrečil vrsto najmlajših državljanov, bodočih dobrih smučarjev in sankalcev.

STATISTIKA GOVORI

Le v besedah ni dejanj!

Spet podatki: lani smo imeli v občini nič manj kot 120 primerov družbeno neprilagojene mladine; 86 moške in 34 ženske. Od teh je bilo 35 primerov v starosti do 14 let in kar 85 takih, ki so starejši od 14 let. Skrbstveni organi vedo za 300 primerov, lani pa smo za beležili v občini že 248 prekrškov mladoletnikov. Največji delež bremen kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje, nič manjši pa šolsko nedisciplino. Kar 50 odstotkov mladoletnikov, ki jih zajemajo ti podatki, nima urejenih družinskih razmer, največji odstotek pa zajema alkohol v družini, ki se mu starši skoraj nikoli ne odrečejo. In kje vse so vzroci? Precejšnji vzrok je v širšem okolju, kjer gospodujejo nemalokrat slaba literatura, film, časopisje, slaba družba, prosto točenje alkoholnih pijač (kjer neki se skrivajo predpisi o prepovedi točenja alkoholnih pijač mladoletnikom v naših gostinskih lokalih!) in brezskrbno preživljanje prostega časa v gostilniškem dimu. Kaj torej storiti?

Vse napore usmerimo v pravilno organizacijo prostega časa mladine. Osnovnošolski mladini pripravimo rekreacijsko dejavnost po učnih zavodih. Nič manjšo skrb pa posvečajmo organiziranemu varstvu otrok, pa predmetu moralne vzgoje v šolah, šolam za starše, sistematičnejšemu delu socialnih služb, gradnji novih naselij in objektov za rekreacijo in varstvo otrok itd.

Seveda vseh teh želja ne bomo uresničili čez noč. Vendar pa nas statistika resno opozarja na večjo skrb za doraščajočo mladino in na njeno družabno izživljanje. Številke so zaskrbljujoče, zato ukrepajmo naglo. Dobro vemo namreč, da le v besedah ni dejanj!

DELAVSKA UNIVERZA VIČ-RUDNIK PREDVAJA V MESECU MARCU tele filme:

- 7. in 8. marca — angleški vojaški film:
BILO JIH JE SEDEM
- 14. in 15. marca — francoski film:
ARHIMED KLOSAR
- 21. in 22. marca — francoski film:
SLABE ŽENSKÉ
- 28. in 29. marca — italijanski film:
NEZVESTE

Filmske predstave bodo na Škofljici, na Golem, na Rakitni, na Dobrovi, na Barju in drugod.

BELEŽKA Z IGA

Kje ostajajo zamisli mladih?

Večerna politična šola na Igu je razkrila marsikaj, kar bi veljalo v kraju čimprej urediti — Ali so pobude mladih ostale le ob besedah starejših in ali ni nikoli moč najti dobrih rešitev, Izanci?

Mesec in pol trajajoča večerna politična šola na Igu se je pred dnevi končala. Solo, ki jo je organiziral občinski komite ZKS s sodelovanjem Delavske univerze, je obiskovalo 20 družbeno-političnih delavcev oziroma komunistov. Poleg rednih slušateljev je bilo tudi precej takih, ki so kdaj pa kdaj prisostvovali delu večerne politične šole in si pri tem bogatili svoje znanje. Zanimivo je, da je imela to pot šola nadvse razgibano krajevno obseleže, saj so se udeleženci med predavanji nemalokrat srečevali s problemi, ki so blizu njihovem kraju in vsakdanjemu življenju. Ob tem pa seveda ni manjkalo pobud, predlogov, želja in kritičnih besed, ki so odkrile Ig tak, kot ga vidimo vsak dan v njegovi idilični vaški podobi.

Predlogov in želja ni manjkalo tudi v pisanih nalogah, ki so se jih udeleženci lotili ob koncu šole. Naj iz njih izluščimo le nekatere misli.

Cemu ne bi kmetijska zadruga kot gospodarska organizacija, ki je v tesnem sodelovanju s kmetovalci, javno obravnavala ali pa vsaj prikazala tisti del proizvodnega načrta, ki je gotovo v korist celotnemu razvoju kmetijstva v kraju? Zadruga s kmetovalci sicer kooperacijsko sodeluje, vendar pa je prav takšno sodelovanje nemalokrat enostransko in ostajata zadruga in kmet prav tu le na pol poti. Misli bi treba tudi na turistično popularizacijo Iga. Premierska predstava „mostiščarjev“ je lansko jesen presegla vsa pričakovanja, vendar pa bo treba letos pomisliti na kvalitetnejši, zanimivejši in pestrejši program, ki je bil lani kaj klavrn. No, v tem seveda ne moremo videti najboljših rešitev za turistično „vabo“. Kaj poročate za predlog, da bi na studencu pokazali stalno mostišče, ob njem pa bi zgradili še plavalni bazen! Najprej pa bo treba urediti sodoben gostinski lokal, saj je malo takšnih, ki bi bili „spodobni“, da sprejmejo pod svojo streho vse goste in turiste ob njihovi poti pod obronke Mokerca in Krima.

Pa še na nekaj velja opozoriti. Matere, ki se vedno bolj in bolj zaposlujejo v domačih podjetjih in bližnjih krajih, pogrešajo za svoje malčke tudi otroško varstveno ustanovo. Mladi se večkrat kaj radi spoprimejo s pestmi, saj jim je alkohol domala njihov vsakdanji spremljevalec.

SAJ NI VREDNO!

Lanska tekmovalna sezona je bila za košarkarje „Svobode“ po uspehu pred dvema letoma, toliko uspešnejša. Proti pričakovanju so v II. republiški ligi osvojili prvo mesto in se vrnili v najvišje republiško košarkarsko tekmovalje.

Vendar pa člani tudi tokrat niso bili deležni javnega priznanja. Občnega zbora se namreč ni udeležil nihče od predstavnikov družbenega in političnega življenja v naši občini, čeprav je odbor KK „Svoboda“ poslal kar 36 vabil. Edinole občinska zveza za telesno vzgojo se je v tolažbo pismeno opravičila. In kje so bili predstavniki družbenih in množičnih organizacij občine? Gotovo so spet pozabili, da imamo na Viču tudi vzoren košarkarski kolektiv, ki bi zaslužil, vsaj skromno javno pohvalo in zahvalo za dosežene uspehe.

Novi strelski dom bo ob tem problemu lahko še veliko prispeval. Seveda pa se pri vsem tem vsiljuje misel, ali ostajajo zamisli mladih vselej le pri obljubah. Večerna politična šola je ob tako zajetnem obravnavanju aktualnih družbenih dogajanj v kraju pokazala, da bo treba tudi na Igu kaj ukreniti. Pobud vsekakor ne kaže zavreči za vsako ceno in to še toliko manj, če gre za pobude mladih, ki jim je razvoj kraja življenjska potreba in nujnost.

Opozorilo!

V tej številki smo priložili položnice za plačilo redne letne naročnine. Ker nam nekateri naši naročniki niso poravnali svojih obveznosti še za lansko leto, jih prosimo, da to store čimprej, sicer jim bomo v nasprotnem primeru ustavili redno pošiljanje našega lista. To velja tudi za vse tiste, ki smo jim poslali list le na ogled in ker ga niso vrnili, smo jih zaradi tega smatrali za naše redne naročnike.

UPRAVA

Klic na pomoč

Medved Jaka je letošnjo zimo kaj slabe volje. Čeprav je dobil pred kratkim kar tri potomce, ga mučijo druge skrbi. Živalim manjka hrane in tudi njemu ni prizaneseno. Nasploh je problem našega živalskega vrta že tako pereč, da terja čimprejšnjo ureditev. Najprej pa bo treba priskrbeti vsaj najnujnejši denar, ki bi omogočal živalskemu vrtu nemoteno delo skozi vse leto. Teh nekaj milijonov, ki so jih prejeli vsa ta leta, pa je le za najbolj pereča dela oziroma popravila. Prizadavnemu kolektivu z Večne poti bo treba slej ko prej le priskočiti na pomoč. Za odlašanje namreč ni več časa!

Kdaj bo zasvetila luč?

V Pijavi gorici bo treba misliti tudi na čimprejšnjo ureditev javne razsvetljave. Vendar pa tej želji letos še ne bo mogoče ustreči, ker ni denarja. Morda bo treba počakati še leto ali dve, da bo enkrat le zasvetila luč.

Kakšni naj bodo klubski programi?

O klubih, ki naj bi bili društvena in družabna središča nekega kraja, smo zapisali že v oktobrski številki našega lista, da so stvar vseh družbeno-političnih organizacij in društev nekega kraja. V tem središču — klubu — naj bi se zbirali vsi, ki jih kakorkoli zanima družbena problematika, in prek tega središča naj bi vse organizacije in društva izvajali večino svojega programa.

Programsko vodstvo kluba naj bi sestavilo okvirni letni načrt in konkretne mesečne programe za vsak mesec posebej. Tak mesečni program naj bi upošteval želje in potrebe prebivalstva tega kraja in možnosti za uresničitev. Prav bi bilo, če bi skušali načrt klubskega dela izpolniti v celoti, ker le tako ga bodo prebivalci resno jemali; program naj bo raje skromnejši kot prezahteven.

Vzemimo za primer program za februar. Ta bi bil lahko naslednji:

8. februarja, sobota: Prešernov dan. Osvečitveni bi, recimo, določeno stran v Prešernovi poeziji, na primer humanizem z recitacijami ustreznih pesmi ob besedilu. Pri tem sodelujejo člani recitacijskega krožka ali dramske družine.

10. februarja, ponedeljek: Zimske olimpijske igre. Komentiranje olimpijskih iger, ki so jih nekateri spremljali tudi po televiziji. Pripravi TVD „Partizan“.

14. februarja, petek: Kmetijstvo. Razgovor o aktualni temi iz kmetijstva. Pripravi Kmetijska zadruga.

18. februarja, torek: Šola za starše. Posamezno predavanje iz tega cikla; ureja Društvo prijateljev mladine.

21. februarja, petek: Mladinska tribuna. Obravnavali bi temo, ki mladino trenutno najbolj zanima. Pripravi organizacija ZMS.

25. februarja, torek: Zdravstvo. Aktualna tema s tega področja. Za to poskrbi Rdeči križ.

28. februarja, petek: Javna tribuna o statusu krajevne skupnosti. Pripravita jo odbor krajevne organizacije SZDL in pa krajevne skupnosti.

Vse druge dneve je lahko na programu ogled televizijskih oddaj, ki naj jih spremlja tudi komentar, kadar je potrebno.

Tako za februar. V programu za druge mesece bi bilo pač treba upoštevati vse, kar bo tisti mesec aktualno bodisi v krajevnem ali širšem obsegu. S tem bi tudi razširili krog sodelujočih organizacij še na Zvezo borcev, Zvezo rezervnih oficirjev in podoficirjev, Turistično društvo, Strelsko družino in mogoče še na koga.

Mesečni program kluba naj bi spoznali vsi prebivalci kraja na najprimernejši način že v začetku meseca.

Nič ne bi bilo slabega, če bi program v celoti izvedli z lastnimi silami in bi le v skrajnem primeru mislili na „uvoz“. V tem primeru bi se lahko obrnili na Delavsko univerzo naše občine, ki lahko priskrbi predavatelje za kakršnokoli temo in hkrati tudi ustrezna ponazorilna sredstva. V nobenem primeru pa se v klubu ne bi smeli vračati h „klasičnim“ oblikam predavanj z uradnim predstavljanjem predavatelja, ki naj sedi čimbolj ločeno od poslušalcev, s ploskanjem po končanem predavanju, z zahvalo za „izčrpano predavanje“ in s formalnim vprašanjem, ali želi kdo kaj vprašati. Nasprotno, vse bi moralo potekati čim manj formalno, v obliki sproščene razgovora enakih z enakimi, kjer lahko tudi „predavatelj“ sprašuje „poslušalce“. Organizator vsakega takega razgovora, klubskega večera, naj poskrbi za vsa ponazorilna sredstva, magnetofone, diapojektorje, načrte, makete, diagrame, zemljevide in podobno.

Vabimo organizatorje klubskega življenja, da objavijo v našem listu svoje programe, ki so bolj ali manj uspeli in tako obogatijo naša razmišljanja o klubih in klubskem življenju.

Boris Makovec

Ne damo ničesar!

Tudi za letošnje Novo leto je občinska zveza prijateljev mladine presenetila naše najmlajše z obdaritvijo pod novoletno jelko.

Delovni kolektivi so tudi tokrat pozdravili pobudo osrednje občinske zveze prijateljev mladine, da poskrbi za kolektivna novoletna darila. In prav je tako. Večina gospodarskih organizacij je z razumevanjem prispevala denar za obdaritev otrok. Vrednost daril je znašala celo 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

Prijetno je bilo zadnje dni starega leta, vendar pa...

Kaj so mislili nekateri delovni kolektivi? Ali se v „Iliriji“, „Utensiliji“, „Vedrogu“, Ljubljanskih opekarnah pa v Komunalnem podjetju Vič, z njimi pa še v „Vinocetu“, „Elektroprenosu“, na Kmetijskem posestvu Barje, v „KIP“ in „Iskri“ v Horjulu niste hoteli pridružiti tako zajetnem seznamu gospodarskih organizacij, ki so podprle to vsakoletno akcijo?

Sicer pa: tudi vam hvala vsaj za takšno razumevanje!

Zanimivosti

iz
naših
KRAJEV

Naj bo tokrat naš razgovor malce drugačen od prejšnjih kramljanj. Pogovorimo se torej raje o stvareh, ki se nam zdijo prav v teh dneh še toliko zanimivejše kot sicer.

Zadnjič, ko se je oglasil s svojim prispevkom tovariš Kavčič iz Polhovega Gradca, smo bili nadvse zadovoljni z njegovim skromnim pismom, ki pa nam razodeva marsikaj. Pripoveduje nam o kaj pestri in bogati dejavnosti učencev tamkajšnje osnovne šole v „Letu tehnične kulture mladih“, z besedo pa je to pot

urednik VAM

posegel še dlje. Ze nešteto krat, ko sem se mudil v tem kraju mi je „padla v oči“, kot temu pravimo, majhna, vendar tako prikupna in skrbno izbrana muzejska zbirka v nekdanji graščini, da mi je dala veliko misliti. Premišljeval sem, ali ne bi kazalo zbirko, ki je morda edina te vrste v naših krajih, urediti, jo približati in predstaviti ljudem, ko te spotoma ustavijo ob znamenitem Neptanovem vodnjaku. In ali ni mogoče z majhnim prigrizcem, ki se mu prav gotovo ne bo nihče odrekal, ponuditi turistom in gostom, ki kaj pogosto zaidejo v ta kraj, tudi to zbirko bogate preteklosti in spominov na nekdanje čase. Letos se bo urejevalnih del sicer lotil Zavod za spomeniško varstvo, vendar pa se mi ob tem vsiljuje misel, kako bomo turistom pokazali te dragocenosti ob praznikih in nedeljah? Zakaj, boste morda vprašali?

Otroci so sicer čez teden v šoli, ob nedeljah in praznikih pa ni v hiši nikogar, ki bi lahko odprl gostoljubna vrata radovednim izletnikom. Iznajdljivosti, vsaj upam tako, ne bi smelo manjkati tudi ob tej zagati. In kakšna neki naj bi bila ta zagata? Eno je le, da bo treba zbirko čimprej urediti in jo približati številnim turistom, ki jih ob spomladanskih popoldnevih in vročih julijskih dneh zanese pot pod obronke Polhograjskih Dolomitov. Rešitve ne bo treba iskati z „lučjo ob belem dnevu“, pa tudi dobre volje gotovo ne bo kar tako hitro zmanjkalo. No, toliko o tem.

Do prihodnjic pa bi želel, da bi mi napisali kaj več o bližnjih javnih razpravah ob osnutku našega občinskega statuta, pozabiti pa ni treba tudi na vse tiste drobne probleme, ki jih vsak dan srečujete pri vašem delu in oddihu.

Mladina le ni povsod enaka

Velikokrat slišimo ali beremo, da današnja mladina ne kaže nobenega navdušenja za društveno delo. Tokrat pa želim povedati nekaj o delu mladine, vključene v DPD „Svoboda“ na Brdu.

Dramski odsek večinoma sestavlja mladina; v letošnji sezoni se je predstavila z igro „Cvetje hvaležno odklanjamo“. Pričeli so že s študijem nove igre, katero nameravajo še v tej sezoni uprizoriti na domačem odru. Dramski odsek bo gostoval ne samo na sosednjih odrih v občini, temveč tudi drugod.

Glasbeni odsek: sama mladina. Ansambel kvinteta redno vadi. Brdničanom so se že predstavili med odmori igre, ko so urezali kar precej domačih poskočnih, pa tudi nekaj modernih del. Pripravljajo se na samostojni na-

stop. V načrtu imajo tudi harmonikarski krožek. Naj še povem, da brez popevkarja tudi na Brdu ne gre. Klarinetist je tudi pevec. Tako nastopa pa potrebi enkrat kot pihač in drugič zopet kot pevec.

Športna sekcija: sedaj v zimskih mesecih igrajo mladinci v dvorani „Svobode“, redno dvakrat tedensko namizni tenis. Pionirji v času od 16.—18., mladina pa od 18.—21. ure. Udeležba je kar lepa. Nekateri pionirji in mladinci so že kar pravi mojstri v tem sobnem športu. Na pomlad pa se bodo preselili na prosto — pred dom. Tu bodo obnovili odbojko in košarko. Trenirali pa bodo tudi v tekih. Sprejeli so nalogo, da se bodo udeležili letošnjega „Pohoda ob žici okupirane Ljubljane“.

Plesne vaje: Odbor „Svobode“ na Brdu je omogočil mladini tudi ples pod strokovnim vodstvom. Vsako soboto je od 18.—22. ure redno ples v dvorani doma. Mladina prihaja ne samo iz Brda in Podutika, temveč tudi iz Vrhovca, Kozarij, Viča in celo iz Trnovega. Večkrat je zakurjena dvorana že kar pretesna. Vstopnina je neznatna, le 50 dinarjev za mladince. Toliko pač, da je za kritje stroškov porabe elektrike in kurjave. Točijo le brezalkoholne pijače. Na plesu je vedno po en odbornik „Svobode“, ki bedi nad to zvrstjo zabave, kajti še vedno se rado pripeti kaj neljubega. Mladina na Brdu je torej več kodelavna?

Polagoma pa bomo vključili še nove člane v aktivno delo tudi na drugih toriščih dela; v strelško družino, TD „Partizan“, med gasilce in v podobne dejavnosti, kjer naj bo mladina pobudnik in nosilec napredka na Brdu.

RAZPORED SPOMLADANSKEGA DELA V SLOVENSKI NOGOMETNI LIGI

15. marca v Ljubljani:
SVOBODA : DELAMARIS (Izola)
22. marca v Mariboru:
ŽELEZNICAR : SVOBODA
29. marca v Ljubljani:
SVOBODA : KLADIVAR (Celje)
5. aprila v Novi Gorici:
NOVA GORICA : SVOBODA
12. aprila v Ljubljani:
SVOBODA : RUDAR (Trbovlje)
19. aprila v Kranju:
TRIGLAV : SVOBODA
10. maja v Ljubljani:
OLIMPIJA B : SVOBODA
17. maja v Murski Soboti:
SOBOTA : SVOBODA
24. maja v Ljubljani:
SVOBODA : ALUMINIJ (Kidričevo)
31. maja v Ljubljani:
SVOBODA : MARIBOR B
7. junija v Celju:
CELJE : SVOBODA
14. junija v Ljubljani:
SVOBODA : OLIMP (Celje)
21. junija v Ljubljani:
LJUBLJANA : SVOBODA
28. junija v Ljubljani:
SLOVAN : SVOBODA

KDAJ BO UREJEN KULTURNI DOM NA BRDU?

DPD Svoboda na Brdu je pričela tudi letošnjo sezono s svojo vsestransko dejavnostjo. Dramska sekcija se nam je predstavila s komedijo „Cvetje hvaležno odklanjamo“, v režiji Bojana Ogrinca. Igralci, med katerimi so nekateri prvič bili na odru, so se vživeli v svoje vloge in lepo zaigrali. Zelo zahtevno vlogo Judy Kimballove je kar zadovoljivo odigrala debutantka Tatjana Fortunova. Prav tako je žel priznanje že stari igralec Bojan Oven v vlogi moža Georga Kimballa in Slavko Omahen v vlogi Arnolda. Občinstvo je bilo zadovoljno ter je s ploskanjem dajalo priznanje mladim igralcem. Ne smemo pa pozabiti na režiserja Bojana Ogrinca, ki je z mnogo truda in s svojo sposobnostjo dosegel, da je igra na odru zaživela. Ob odprti sceni na premieri je v imenu odbora Svobode igralcem čestital Srečo Kavčič, režiserju pa so izročili šopek svežih nageljnov. V imenu odbora Zveze Svobod občine Vič-Rudnik sta čestitala igralcem Milica Zajec in Miro Pelhan.

Režiser nam je povedal, da bodo z igro gostovali še v Litiji, Vnanjih in Notranjih

goricah, v Polhovem Gradcu in v Železnikih. Pripravljajo pa se že tudi na študij nove igre, katero bodo še v tej sezoni uprizorili na domačem odru.

Zelo posrečena je bila zamisel, da je med dejanji igral kvintet ansambla Svobode na Brdu ter zabaval gledalce tudi med dolgotrajnimi odmori.

Ob tej priložnosti bi znova rad opozoril na dolgoletne želje vseh Brdničanov: na dograditev kulturnega doma na Brdu. Dom kulture, ki je obenem sedež vseh družbenih organizacij in društev na Brdu, polagoma razpada. Prebivalcem Brda, ki so s prostovoljnimi delom zgradili ta dom in ga zdaj uničuje zobčasa, pa vsako leto isti refren — „za kulturo in negospodarske gradnje premalo denarja“. In vendar bi se dal s preudarnim in postopnim dograjevanjem rešiti tudi ta problem, ki ne more biti več samo problem Brda, temveč vse občine. Ali nam je res vseeno, da se obiskovalci, ki kaj radi obiskujejo ta predel občine, obdan z drevjem in grički, spotikajo ob to nedograjeno stavbo.

Zaključni račun „Naše komune“ za leto 1963

DOHODKI:

1. Dotacija Obs	2.750.000.—
2. Oglasi, izdajateljska skupnost	2.229.000.—
3. Naročnina — redna	89.098.—
4. Naročnina — izredna	13.210.—
Skupaj dohodki v letu 1963	5.081.308.—

IZDATKI:

1. Plače s prispevki	1.000.105.—
2. Avtorski honorarji s prispevki	843.054.—
3. Tiskanje in klišeji	2.433.815.—
4. Ostali materialni stroški	300.819.—
Skupaj izdatki v letu 1963	4.577.793.—
Saldo 31. XII. 1962	256.770.—

Dohodki v letu 1963	5.081.308.—	5.338.078.—
Izdatki v letu 1963	4.577.793.—	
Saldo 31. XII. 1963		760.285.—

Banka	756.586.—
Blagajna	3.699.—

Zaključni račun sestavila:
Anica Zevnik, s. r.

Predsednik uredniškega odbora:
Danilo Emeršič, s. r.

Glavni in odgovorni urednik:
Ivan Virnik, s. r.

Krvava peč, ki je bila med vojno porušena, je dobila po osvoboditvi svojo novo, lepšo podobo.

Svoboda pred odločilno preizkušnjo

Eden izmed najboljših športnih kolektivov v naši komuni je prav gotovo NK Svoboda z Viča. Prav ti športniki stoje sedaj pred nadaljevanjem prvenstva v slovenski nogometni ligi.

Športni mozaik

Ker bi marsikdo že sedaj rad vedel, kakšna so pričakovanja o njihovih nastopih, smo v uredništvo povabili njihovega trenerja Polde Haclerja in mu zastavili nekaj vprašanj.

V jesenskem delu prvenstva je doseglo vaše moštvo tretje mesto. Ali vam bo spomladi uspelo ponoviti ta uspeh?

Vsekakor moramo zadržati to mesto in ga tudi bomo, seveda pa se bomo bojevali tudi za prvo mesto, kar je tudi naš letošnji cilj in so za to tudi realne možnosti.

Kako se pripravljate za spomladanski del?

Treniramo trikrat na teden na prostem. V glavnem skrbimo za izboljšanje kondicije in za vigravanje moštva, kolikor je pač mogoče. Povedati moram, da je moštvo precej spremenjeno, kajti nove igralce Oblaka, Eltrina in časoma še Dolenca, bomo morali prilagoditi našemu sistemu igre. Na razpolago imamo številni igralni kader, ki je izredno vreden pri treningih, kar je vredno vse pohvale. Čeprav imamo pri nas sedaj tri vratarje (Jazbinšek, Slanič in Krištof), so se pojavile govorice,

da bo za nas nastopal tudi Mozetič od Slovana. Vendar pa so te govorice brez osnove.

Ob razpadu Odred-Krima je prišlo k vam nekaj njegovih igralcev. Ali so se kateri od njih že uveljavili in ali vam bodo spomladi v pomoč?

V prvem moštvu sta nastopala že sedaj Toni in Djukič, v spomladanskem delu pa računamo še na Kržina. Vendar je slednji premalo treniral; brez treninga pa ni govora, da bi lahko nastopil v prvi ekipi. Na spomlad računamo še na mladinski kader, kjer se pa pojavlja nova težava. Mladinci pridejo namreč k prvemu moštvu tehnično neizdelani, tako da porabimo precej časa, da se naučijo tega, kar bi že morali znati.

Ali bo moštvo ostalo tako, kot je bilo lansko jesen?

Ne. Mnogo sprememb bo. Če bo šlo vse brez posebnih ovir, bomo temeljito spremenili predvsem napad in pa ožjo obrambo. O sestavi moštva pa za zdaj še ne morem reči ničesar.

In težave?

Kot vedno je tudi tokrat na prvem mestu finančno vprašanje in vprašanje igrišča. Finančna sredstva so izredno skromna, tako da le težko rešujemo vsak problem. Pri tem pa mislim predvsem na opremo, ki je nikakor nimamo dovolj, posebno še za najmlajše. Imamo namreč okoli 60 pionirjev, vendar za njih nimamo opreme. Ker je trenutno naš kolektiv najmočnejši v naši komuni, bi bila potrebna izdatnejša pomoč občinskih forumov. Poglavje zase je igrišče. Ker je na drenažo navožen kar ilovica, je mnogokrat skoraj nesposobno za vsako delo. Pri številu članstva, ki ga imamo, pa bi bilo potrebno, da bi zagotovili vsaj ta najosnovnejši objekt. Zaradi izredno slabe kvalitete tal bo prav kmalu uničena tudi trava in je vprašanje, če bo prvo moštvo sploh lahko še nastopalo na njem.

Ali se boste za tekmovanje pripravljali tudi na trening tekmah?

Da, če bo vreme ugodno. Verjetno bomo gostovali v Gorici in na Reki, če pa bo dopuščalo igrišče, bomo tudi domačim gledalcem predstavili kakšno moštvo. Najprej se bomo pomerili s slabšimi, nato pa s kvalitetnejšimi moštvi. Nastopili bomo tudi na turnirju v Münchenu, vendar to šele po drugem kolu slovenske lige. Seveda, če ne bodo nastale kakšne nepredvidene ovire, čeprav imamo že vse urejeno.

Kako pa je z mladinsko vrsto?

Mladinci se pripravljajo v telovadnici na Viču, saj bodo kot slovenski prvaki nastopili aprila na zveznem tekmovanju. Pri delu so izredno marljivi, tako da lahko od njih marsikaj pričakujemo. Malo čudno pa vpliva na njih to, da po osvojenem slovenskem prvenstvu, ki so ga močno prigarali, in ki predstavlja velik uspeh, niso prejeli nobene čestitke ali kakšnega drugačnega priznanja niti od tistih, ki tolikanj propagirajo mladinski šport...

S. Juvanc

Predstavljamo vam

V spomladanskem delu tekmovanja v slovenski nogometni ligi bo Svoboda nastopila z naslednjimi igralci:

vratarji: Jazbinšek, Slanič I., Krištof; branilci: Torkar, Banjanac, Kržin, Eltrin; krilci: Pirc, Toni, Djukič, Mestek; napadalci: Verbič, Zdravkovič, Knežević, Valjavec, Oblak, Dolenc, Drmaž in Slanič II.

Iz ljubljanske Olimpije sta prišla Eltrin in Oblak, iz Ljubljane je prestopil Dolenc.

Preden pride na vrsto žoga, je treba preteči vsaj nekaj krogov, da se razgibajo vse mišice. Tako so kljub precejšnji snežni odeji, ki je pokrila igrišče ob Gerbičevi ulici, že zgodaj začeli s svojimi pripravami nogometaši „Svobode“.

METKA CERKVENIK

Tokrat smo pričeli z novo rubriko, v kateri bomo skušali predstaviti vsaj nekatere od naših najbolj znanih športnikov, športnikov, ki nas zastopajo na številnih tekmah doma in v tujini. Za prvič smo povabili v naše uredništvo telovadko — članico viškega Partizana Metko Cerkvénik. V nevezanem pogovoru

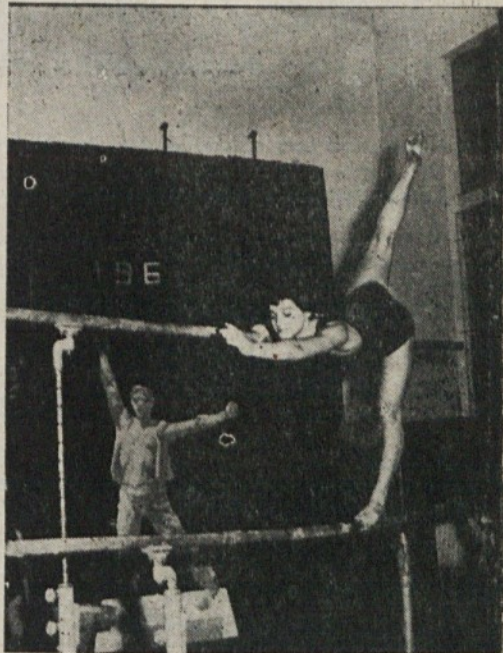
„V matičnem društvu“ so pokazali izredno razumevanje in pod vodstvom tov. Hvaleta smo imele vse možnosti za nadaljnji razvoj. Ena izmed čudovitih potez partizanovega vodstva je bila tudi ta, da nam je trem omogočil ogled svetovnega prvenstva v Pragi, kjer smo se marsikaj naučile. Seveda pa so, kakor povsod, tudi pri meni sedaj nastale težave. Sem namreč tik pred maturo in tako cele tri mesece nisem skoraj nič trenirala. V študijski telovadnici popolnoma nič in le kdaj pa kdaj v domačem Partizanu. Sedaj pa, ko imam diplomsko nalogo že skoraj zgotovljeno, bom začela

portreti

nam je opisala svoje dosedanje udejstvovanje v športu, o pogojih za udejstvovanje ter o bodočih nalogah in nastopih.

„Z vadbo pri Partizanu sem začela že pred enajstimi leti v pionirski vrsti. Tudi moj oče je bil vseskozi vnet telovadec in tako sem tudi sama kaj kmalu zašla v te vrste. Nastopati sem začela šele, ko sem prišla med mladinke. Tam naš je od vsega začetka pripravljala trener Jože Hvale, pod čigar nadzorstvom smo najprej nastopale v II. mladinski razredu, po precej trdi in požrtvovalni vadbi pa smo končno lahko nastopile tudi v I. razredu. S tem pa se nam je odprla tudi možnost treninga v študijski telovadnici v Tivoliju, kjer smo se pripravljale pred pomembnejšimi nastopi. Seveda je ves trud pripeljal do prvega cilja: nastop v slovenski reprezentanci. Prvikrat sem nastopila v dvoboju z Makedonijo in se uvrstila na tretje mesto, kar je bilo za takrat kaj lep uspeh. Potem sem nastopila še štirikrat, po enem izmed državnih prvenstev pa sem bila uvrščena tudi v državno reprezentanco. Zal, takrat ni prišlo do predvidenih nastopov in sem ostala tako brez nastopa za to vrsto. Na enem izmed tekmovanj v Beogradu se nam je primerilo tudi nekaj, česar se vedno spominjam. Ko smo tri slovenske reprezentantke stanovale v hotelski sobi, je ena izmed nas naenkrat začela telovaditi na posteljni stranici. Seveda to ne bi bilo nič posebnega, če ne bi pri enem izmed likov malo preveč „pobožala“ lestenco in ga ubila. Kljub hrupu in ropotu ni nihče prišel na spregled, me pa smo lepo črepinje pospravile in je bilo vse v redu. Kljub črepinjam pa smo na tekmovanju kar dobro nastopile.“

„In kako si dosegla te lepe uspehe?“

ponovno z resnejšim treningom. Vsaj upam tako, če ne bo spet kaj narobe. Skušala se bom potruditi, saj je pred nami vrsta nastopov.

- Najpomembnejše bo predvsem državno prvenstvo, kjer se bom morala kar krepko potruditi, da bi dosegla kar najlepši uspeh. Za ostala tekmovanja pa sedaj niti točno ne vem, ker sem bila, kot sem že povedala, v zadnjem času precej „skregana“ s telovadnico in športom sploh.“

(sj)

Polde Hacler, trener Svobode: „Čaka nas huda preizkušnja, vendar pa upamo na najboljše!“

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I., telefon št. 20-728. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

46. Surovi vojak je z brci nagnal malega Mihea. Niti čutil je ni, tako je dirjal v mrak. V velikem ovinku je tekel proti pobočju, kjer je samevala stara koč, kjer ga je čakala stara mati, zaskrbljena in obupana. Ta dan je morala sama krmiti svoje kozo.

47. Mihee se je oziral nazaj. Nič nevarnega ni opazil. Tekel je, da bi ga le pes lahko sledil. Ko so se končno pred umazanim in upehanim Miheem pokazali obrisi stare koč, se je sesedel pred zaprtimi vrati. Tema je bila od zunaj, tema v koči. Stisnilo ga je pri sreč. Stara mati?

48. Kričnil je, kričnil v gluho noč. Tiho so se odprla vrata in ko je začutil na sebi hrapave roke stare matere, mu je debela solza spolzela po lice. „Mati! Vas niso odpeljali?“ Zaril je glavo v njeno zakrpano obleko. Stara mati ga je z vzdihom vzdignila in srečna odpeljala v koč.

49. „Kar v temi sem sedela, Mihee,“ je pripovedovala stara mati. Tako me je bilo strah. Vse naokoli je pokalo in grmelo in tebe ni bilo. Da si le spet doma, saj si vendar še premajhen.“ Mihee se je zazrl v njen zgubani obraz. Sveča na mizi je utripala. „Ne, nisem mati, velik sem že kot oče in brat, kajne mati?“

50. Ko je Mihee zvit v klopko ležal v špampetu, mirno dihal in krepko spal, je stara mati še sedela ob njegovem vzglavju. Njena uvela roka je počivala na njegovem mladem čelu. „Prav tak je kot oče,“ je šepetala mirna in zadovoljna. V staji pa je topotala koza in z rogmi udarjala ob trhlo kamrino steno.

51. Rosno jutro je zateklo Mihea še v postelji. Stara mati ga je pustila poležati, pa tudi sitna koza ni prav nič rogovilila. Ptičje petje ga je vzdramilo. Zehal je in se pretegoval. Kar ni se mu dalo to jutro vstati. Vse ga je bolelo; roke, noge, vse. Ličkanje v postelji pa je bilo tako toplo.

52. Rosno jutro v Dolomitih je bilo tega dne polno ptičjega petja. Med skalovjem so se že sončili prvi martinčki. Pomlad je dihala bujno, razvevata vse okoli sebe. Med to ozelenelo porastjo in dehtečim gozdnim cvetjem, so že ob prvi zori, skriti med zelenjem, hodili borci druge čete.

53. Spešili so korake, se spuščali vedno niže v dolino, proti glavni cesti, kjer so hoteli postaviti zasede italijanskim vojakom, ki so na tovornjakih brzeli v Ljubljano. Komandir druge čete je stal na vzpetini in z daljnogledom opazoval cesto pred seboj.

5. Zadovoljen z ogledom je klical borce in jih podrobneje seznanil z načrtom zased. Nasmejani in zadovoljni obrazi borcev so zrl v resen komandirjev obraz. Zasede so bile določene in manjše skupine borcev so se kmalu porazgubile med gostim in zaraščnim pobočjem.